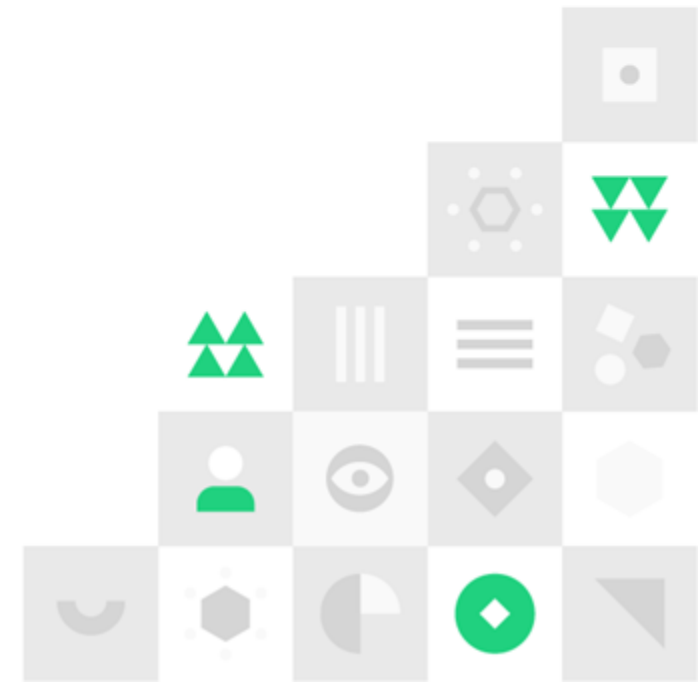

IDEE PRZEZ WIEŚ. DOŚWIADCZENIA W AKTYWIZACJI MIESZKAŃCÓW I PRZESTRZENI MAŁYCH MIEJSCOWOŚCI

SŁAWOMIR DOBURZYŃSKI
POLSKA FUNDACJA SPOŁECZEŃSTWA PRZEDSIĘBIORCZEGO

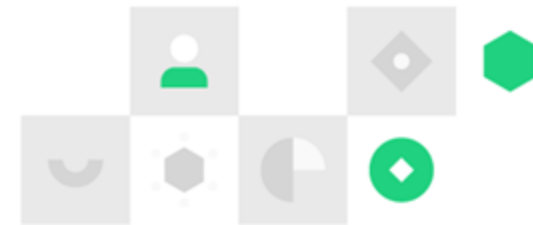

Program Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny
jest finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię,
z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich.

Konsorcjum realizujące Program

Polska Fundacja Społeczeństwa Przedsiębiorczego

- 15 lat bogatych doświadczeń i niezliczonych inicjatyw
- 190 wspartych inicjatyw oddolnych

- Targi Pracy (1000 osób znalazło pracę)
- Inwazja Kobiecej Mocy – Turniej Kół Gospodyń Wiejskich
- Lokalne polityki publiczne
- Badania, raporty, publikacje

IDEE przez wieś

- realizacja projektu: 1 listopada 2022 – 30 kwietnia 2024
- umowa K2d/0410 z dnia 5 grudnia 2022

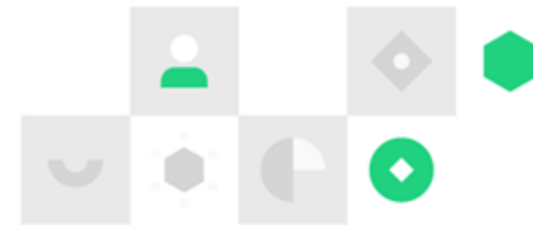
IDEE przez wieś

- tereny popegeerowskie
- oddalenie od ośrodków miejskich
- nasilenie problemów rozwojowych
- zróżnicowany poziom doświadczeń projektowych
- formy organizacji społeczeństwa obywatelskiego
- lokalni koordynatorzy projektu
- brak zasobów własnych do realizacji zamierzeń rozwojowych

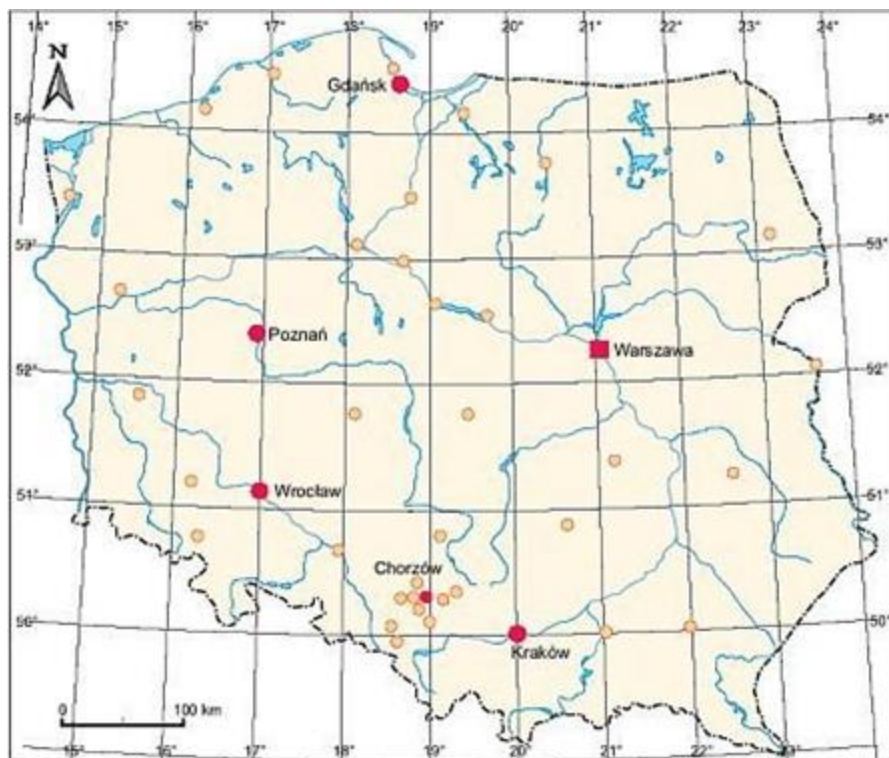
Zarządzanie

centralistyczne vs samorządowe

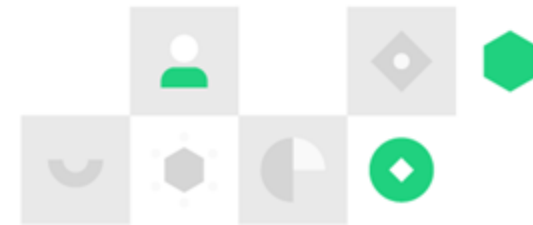

Zarządzanie

przez podziały administracyjne

przez obszary funkcjonalne

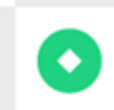
Konferencja pod strzechami

Badanie kapitału społecznego

(zespół badawczy z Uniwersytetu Szczecińskiego pod kierunkiem dr Kamili Słupińskiej, dr Marcina Janowskiego i prof. Henryka Babisa we współpracy z Kołem Naukowym EconomUS)

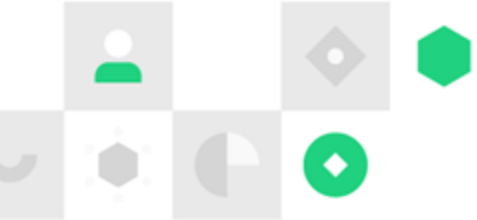
Badanie ankietowe zapotrzebowania różnych grup społecznych na określone usługi oraz sposoby ich świadczenia

- Jakie są **dobre strony życia** we wsiach? Z czego mieszkańcy są dumni? Co im się udało? Czym mogą się pochwalić na zewnątrz? Jakie są ich atuty / mocne strony?
- Jakie są największe **problemy** ich wsi i społeczności? Czego im brakuje? Co nie działa jak należy? Co wymaga usprawnienia?
- Co konkretnie mogłoby wpłynąć na **poprawę** jakości życia w każdej ze wsi? Co powinno powstać we wsi? Jakie działania należałoby podjąć? Co można by zorganizować, zbudować, zainicjować?

Swoją opinią w ramach ankiety wyraziło w sumie 156 osób.

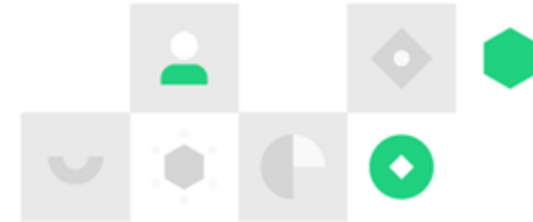
Konkurs plastyczny MOJA WIEŚ ZA 20 LAT

Wzmocnienie społeczności w zakresie wdrażania planów rozwoju wsi

15 warsztatów rozwojowych, w sumie odbyło 75 godzin zajęć realizowanych metodami aktywnymi. W warsztatach wzięły udział w sumie 72 osoby.

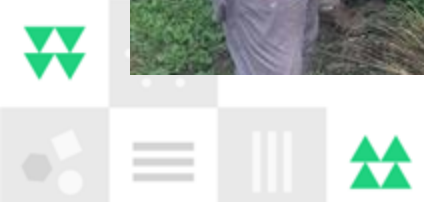

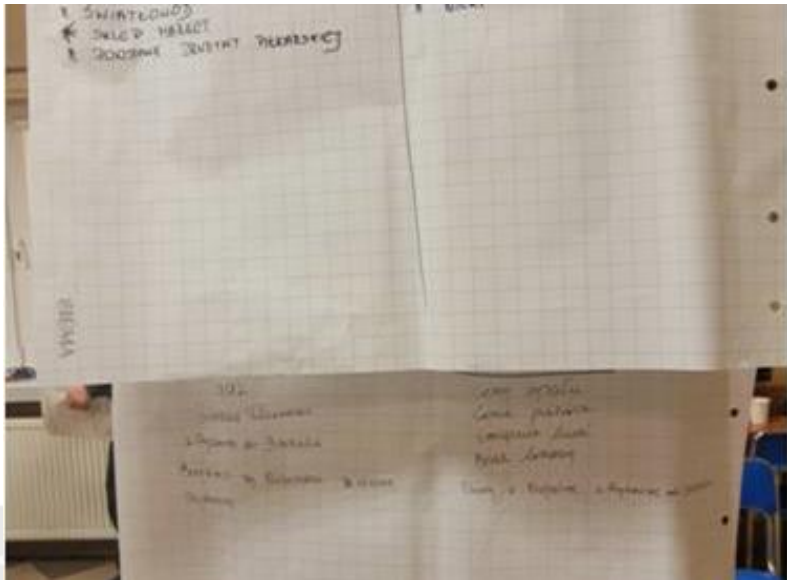

Wyjazd studyjny w poszukiwaniu inspiracji

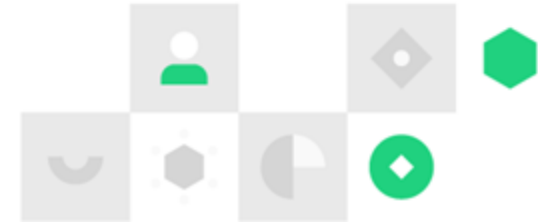
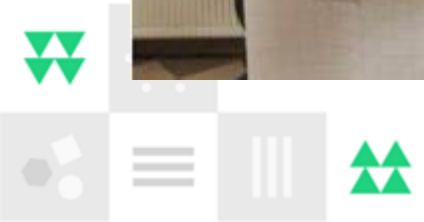
Hortulus Dobrzyca - kompleks ogrodów pokazowych
Gospodarstwo Biodynamiczne Juchowo Farm
w Juchowie

Dworek Tradycja w Bełcznie
Winnica Sydonia w Trzebiatowie

Warsztaty strategiczne

Warsztaty strategiczne

Cykl spotkań warsztatowych w każdej ze wsi (łącznie udział 82 os.).

Program: ocena stanu każdej miejscowości i społeczności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, analiza SWOT, wybór modelu strategii rozwojowej wsi, ustalenie priorytetów, formułowanie koncepcji projektów, określenie ich ważności, pilności oraz możliwości realizacji. Prezentacja wyników badań ankietowych.

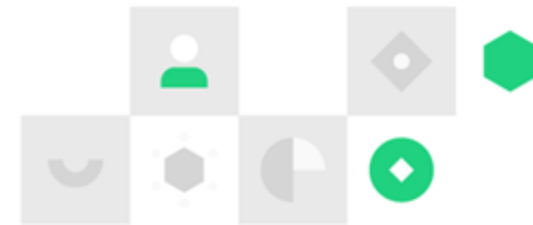
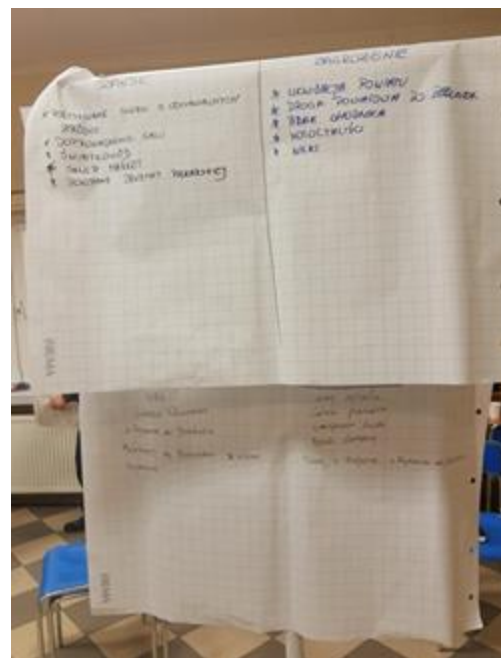
W warsztatach brali udział przedstawiciele wiejskich władz (sołtysi, rady sołeckie), członkowie tut. organizacji społecznych (KGW, OSP, szkoła itp.) oraz niezrzeszeni mieszkańcy zainteresowani przyszłością swoich miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości Chłopowo 2023 – 2030

Spis treści:

Ogólna charakterystyka miejscowości.....	5
Zasoby służące odnowie miejscowości.....	6
Ocena słabych i mocnych stron środowiska realizacji interwencji.....	12
Wizja rozwoju miejscowości.....	15
Projekty służące realizacji założeń Planu Rozwoju Miejscowości Chłopowo 2023 - 2030.....	19
Zarządzanie realizacją i monitoring Planu.....	23
PODSUMOWANIE.....	24

Plan Odnowy Miejscowości Chłopowo 2023 – 2030

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Brukowana droga przez wieś (unikalne dziedzictwo i wizerunek, świadomość posiadania czegoś „nie do zdarcia”)</p> <p>Środowisko naturalne (rezerwat, lasy, grzyby, czyste powietrze, walory krajobrazowe) wraz z możliwością korzystania z jego zasobów</p> <p>Zabytkowy park oraz lipy</p> <p>Architektura miejscowości</p> <p>Cisza i spokój</p> <p>Środowisko sąsiedzkie, integracja mieszkańców, ich zaangażowanie i chęć do pracy</p> <p>Świetlica wiejska i plac zabaw</p> <p>Działalność koła gospodyń wiejskich</p>	<p>Stan techniczny drogi wiodącej przez miejscowość oraz dróg przebiegających we wszystkich kierunkach</p> <p>Natężenie ruchu duża prędkość przejeżdżających pojazdów, w tym ciężkiego sprzętu</p> <p>Niszczące budynków mieszkalnych w wyniku wibracji generowanych przez transport, ciężkie pojazdy</p> <p>Słabe skomunikowanie z innymi miejscowościami, zły stan infrastruktury drogowej oraz niedostateczna oferta transportu publicznego</p> <p>Zaniedbana infrastruktura dawnego PGR</p> <p>Brak pracy</p> <p>Archaiczna i niewydolna gospodarka komunalna (zagospodarowanie ścieków)</p> <p>Incydentalne konflikty sąsiedzkie</p> <p>Problemy demograficzne, starzenie się społeczności lokalnej, brak dzieci i młodzieży</p> <p>Brak perspektyw rozwojowych dla młodzieży</p> <p>Mała liczba osób zaangażowanych w działania społeczne</p> <p>Brak sklepu</p> <p>Wymagający remontu i nakładów finansowych kościół</p> <p>Niewykorzystany budynek przy świetlicy</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Sprzyjająca polityka lokalna, działania władz gminy</p> <p>Zewnętrzne inwestycje w budynki po PGR</p> <p>Inne zewnętrzne działania inwestycyjne</p> <p>Napływ turystów, w szczególności rowerzystów</p> <p>Zwiększenie dostępności Internetu oraz innych elementów jakości życia</p> <p>Dostępność zakładów pracy w odległości do 30 kilometrów</p> <p>Przykład i inspiracja ze strony Różańska</p> <p>Wsparcie osób z zewnątrz sympatyzujących z lokalną społecznością</p> <p>Doświadczenie, kompetencje i kontakty sprzymierzeńców</p> <p>Wykorzystanie projektów zewnętrznych dla rozwoju wsi</p>	<p>Nasilenie działalności gospodarczej związanej z ruchem drogowym ciężkiego sprzętu</p> <p>Funkcjonowanie zwirowni (planowanej)</p> <p>Niemieckie elektrownie</p> <p>Powstanie fermy norek lub drobiu oraz inne obciążenia dla środowiska naturalnego</p> <p>Utrata dotacji unijnych do okolicznych gruntów</p> <p>Susza, silne wiatry oraz inne niekorzystne zjawiska klimatyczne</p> <p>Konkurencja innych miejscowości oferujących bardziej atrakcyjne warunki do zamieszkania</p> <p>Brak sprzyjającej polityki w obrębie powiatu</p>

„Możemy, wiemy, umiemy za mało”	
ZA	PRZECIW
Trzeba starać się nawiązać kontakty i ożywić współpracę z innymi miejscowościami	<p>Brak funduszy</p> <p>Lokalna społeczność nie ma umiejętności pozyskiwania funduszy zewnętrznych</p> <p>Małe zainteresowanie władz</p> <p>Mała możliwość wpływania nawet na lokalną rzeczywistość</p> <p>Mało ludzi</p>

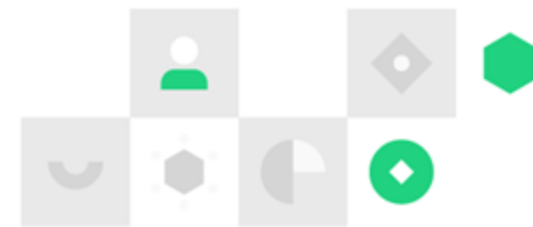
„Czas na przełom”	
ZA	PRZECIW
Konieczne jest przede wszystkim pozyskanie nowych osób do działalności społecznej	<p>Brak funduszy</p> <p>Małe zainteresowanie władz</p> <p>Słabe zaangażowanie mieszkańców</p> <p>Ucieczka młodych</p>

„Teraz albo nigdy”	
ZA	PRZECIW
Możliwe i niezbędne jest zaangażowanie sąsiadów Własne środki i siły do działania	

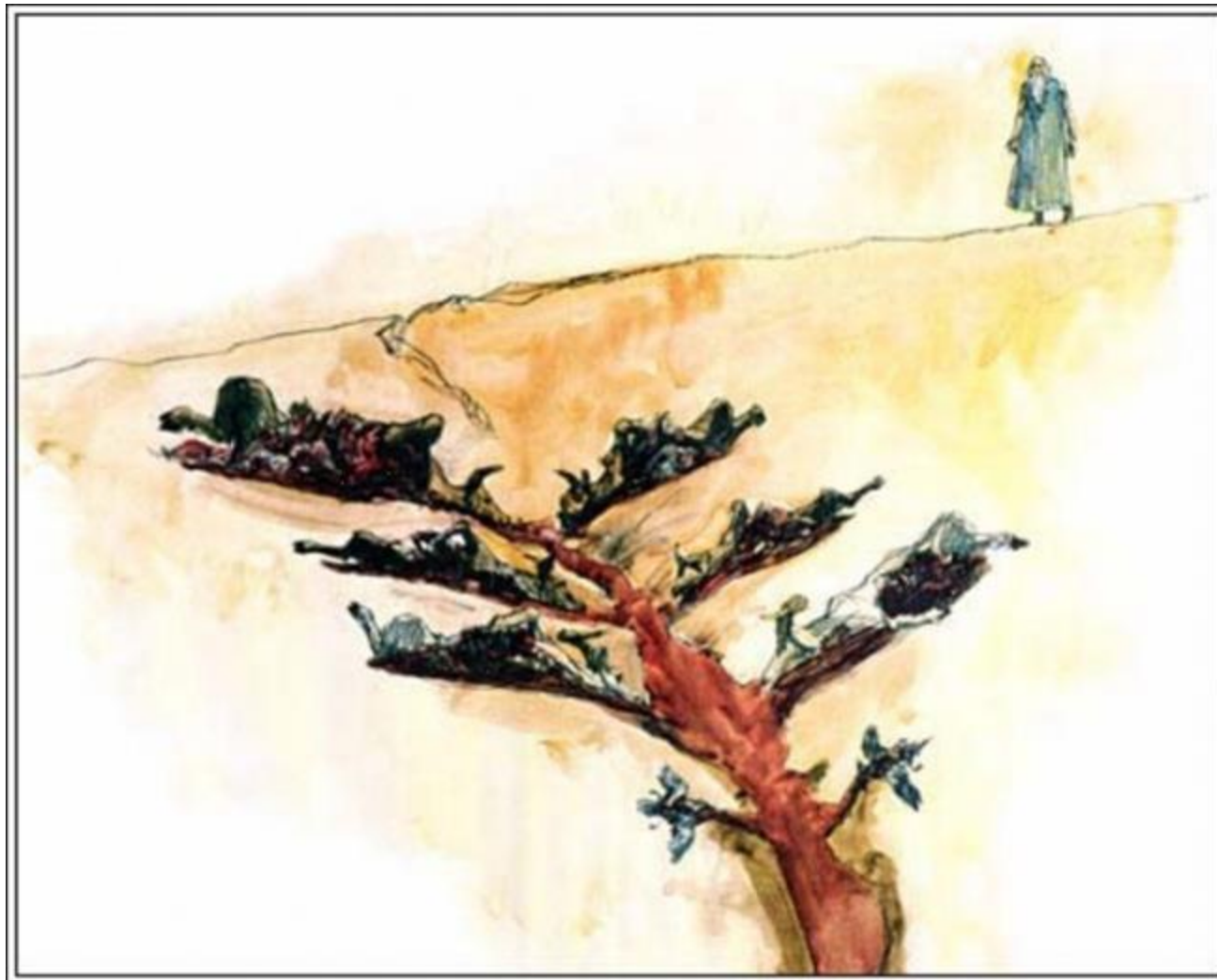
Plan Odnowy Miejscowości Chłopowo 2023 – 2030

Nazwa projektu	Rozwój przestrzeni rekreacyjnej (wiata z miejscem na grilla)
Termin realizacji	2024
Koszt realizacji	20 tysięcy złotych
Uzasadnienie	W przestrzeni miejscowości istnieje rezerwa terenu dla stworzenia wiaty z miejscem na grilla oraz prowadzenia działań rekreacyjnych. Da to lokalnej społeczności możliwość realizacji różnego rodzaju form wspólnotowej aktywności. Przedsięwzięcie powinno odpowiadać zapotrzebowaniu, możliwościom organizacyjno – finansowym oraz zdolności do samoorganizacji mieszkańców. Uporządkowanie i adaptacja terenu pozwoli na wzbogacenie kalendarza wydarzeń, a także spontanicznych działań. Utworzenie nowej, wartościowej przestrzeni publicznej dodatkowo wzmocni potencjał i poziom zaangażowania społeczności lokalnej. Będzie też sprzyjać budowaniu relacji i współpracy z mieszkańcami innych, szczególnie sąsiednich miejscowości.
Kluczowe warunki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie odpowiedniej liczby mieszkańców w realizację przedsięwzięcia - wyłonienie społecznego koordynatora działań na rzecz realizacji przedsięwzięcia - uzyskanie wsparcia finansowego w stosunkowo ograniczonym wymiarze - zaangażowanie wkładu własnego, w szczególności w zakresie nakładu pracy, narzędzi
Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację	<ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie wkładu własnego, w szczególności w zakresie nakładu pracy, narzędzi - udział w pracach społecznych na rzecz przygotowania inwestycji i zagospodarowania otoczenia - udział w pracach porządkowych i renowacyjnych - udział w konserwacji i podtrzymaniu funkcjonalności konstrukcji

Nazwa projektu	Punkt widokowy na terenie cenne przyrodniczo
Termin realizacji	2025 – 2027
Koszt realizacji	30 tysięcy złotych
Uzasadnienie	W bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości znajduje się rezerwat <u>Długogórchroniacy</u> unikatowy i urozmaicony krajobraz morenowy oraz buczynę pomorską o charakterze naturalnym. Nie brak innych atrakcyjnych elementów środowiska i krajobrazu, które mogłyby w większym stopniu przyciągnąć turystów, a tym samym przyczynić się do zdynamizowania miejscowości. Należy wobec tego rozważyć opracowanie i wdrożenie koncepcji punktu widokowego (wieży), który to obiekt pozwoliłby na udostępnienie walorów lokalnego krajobrazu i środowiska. Istotne jest przy tym rozważenie połączenia obiektu z innymi funkcjami o znaczeniu publicznym zwiększającymi zasadność realizacji przedsięwzięcia (np. punkt biwakowy).
Kluczowe warunki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie środków na realizację - opracowanie technicznej i funkcjonalnej koncepcji przedsięwzięcia - zaangażowanie społeczności lokalnej w fizyczną realizację przedsięwzięcia
Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację	<ul style="list-style-type: none"> - udział w określeniu optymalnej lokalizacji - udział w fizycznej realizacji inwestycji - troska o powstałą infrastrukturę

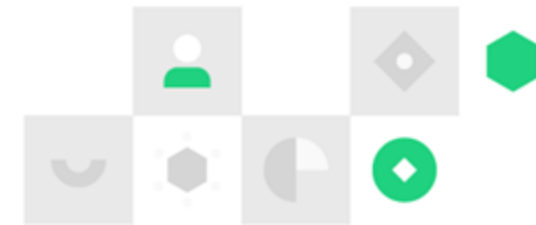
Kiedy mamy „przerąbane” ...

"My, społeczność Różańska, jego mieszkańcy w trzeciej dekadzie XXI wieku, świadomi wagi dziedzictwa, które dziedziczymy po tych, którzy mieszkali tu przed nami oraz odpowiedzialności wobec pokoleń nadchodzących po nas, ukierunkowani na podnoszenie jakości życia dziś, występując świadomie i zgodnie zawieramy

KONTRAKT SPOŁECZNY MIESZKAŃCÓW RÓŻAŃSKA.

Kontrakt ten jest wyrazem naszej zbiorowej woli opartej na poszanowaniu i respektowaniu dobra każdego z osobna, w intencji trwałego i zrównoważonego podnoszenia jakości życia przy racjonalnym wykorzystaniu zasobów, którymi dysponujemy. [.....]"

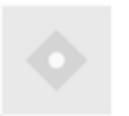
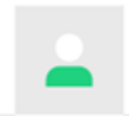

„**STRATEGIA LOKALNA. OD POMYSŁU DO REALIZACJI**” – przewodnik upowszechniający zaangażowanie społeczności w realizację polityki rozwoju.

Przewodnik składa się z dwóch zasadniczych części:

- 1) dedykowanej sołtysom, radom sołeckim, liderom lokalnych organizacji społecznych i instytucji, społecznikom oraz pracownikom samorządowym oraz
- 2) mającej wymiar bardziej naukowo-teoretyczny, kierowanej do osób, które naukowo zajmują się zagadnieniami rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność i jego różnymi aspektami

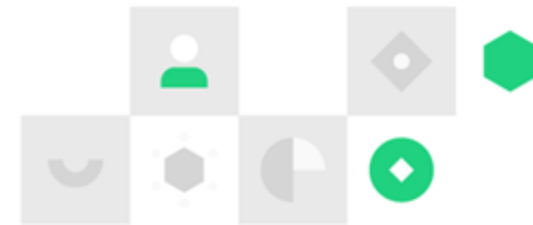
„STRATEGIA LOKALNA. OD POMYSŁU DO REALIZACJI”

Książki rozdyskrybuowano w szczególności wśród: sołtysów i rad sołectkich w Gminie Dębno, wójtów/burmistrzów i radnych gminnych w gminach Dębno, Myślibórz, Nowogródek Pomorski, Boleszkowice, Barlinek oraz wśród władz i radnych powiatu myśliborskiego (jest to obszar realizacji naszego projektu).

Publikacji otrzymała unikalny numer ISBN, w związku z tym, zgodnie z przepisami, tzw. egzemplarze obowiązkowe przekazano do Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej.

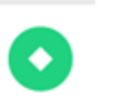
W wersji elektronicznej przewodnik wysłano do 2725 lokalnych samorządów w Polsce. Trafił on do wszystkich gmin wiejskich, wiejsko-miejskich, miejskich oraz powiatów.

Książka dostępna jest na licencji Creative Commons.

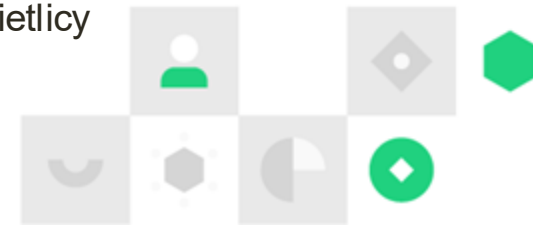
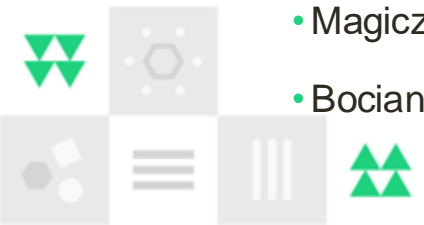

Wdrożenie planów rozwoju wsi

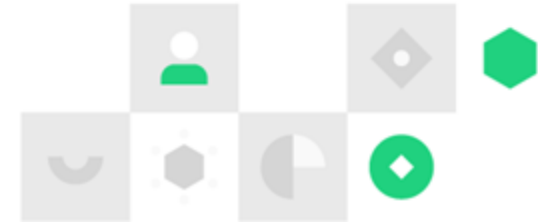
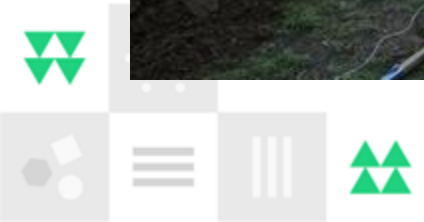

- Dzień otwartej remizy
- Akcja sprzątnia wsi I
- Bieg integracyjny
- Zawody strzeleckie
- Akcja sprzątnia wsi II
- Mali odkrywcy
- Budowa tablic ogłoszeń
- Spotkanie integracyjne seniorów
- Ognisko dla wolontariuszy
- Warsztaty rękodzieła
- Warsztaty dla dzieci
- Jak poprawić pamięć i pracę mózgu
- Moja wieś Różańsko
- Turniej szachowy
- Od przedszkola dbamy o zdrowie psychiczne
- Magiczne Miejsce Książek
- Bociana inicjatywa
- Wielkanocne warsztaty decoupage
- Matka Natura Patrzy
- Mural "Różańsko. Moje miejsce"
- Renowacja tablic informacyjnych
- Świąteczne warsztaty rękodzieła
- Tablica edukacyjna o naszej wsi
- Wielkanocne warsztaty bibułkarskie
- Dzień kobiet i mężczyzn
- Poprawa estetyki wsi
- Wykonanie ław plenerowych
- Wykonanie stołu plenerowego
- Renowacja schodów na teren świetlicy
- Spotkanie opłatkowe druhów i rodzin OSP
- Wspólnie tworzymy dekoracje świąteczne
- Sałatkowe warsztaty i wieczerek karnawałowy
- Szyjemy zasłony i obrusy do wiejskiej świetlicy
- Dzień otwartej remizy

Bony na inicjatywy

Rychnów

Poprawa wizerunku wsi poprzez wykonanie prac porządkowych oraz późniejsze nasadzenia roślin, krzewów a także utworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców poprzez zainstalowanie w przestrzeni wiejskiej ośmiu ławek.

Ze środków projektu zakupiono w szczególności sadzonki roślin (ok. 130 szt.), obrzeża ogrodowe, korę ozdobną, ławki, beton do montażu ławek w ziemi itp. Pokryto także koszt spotkania podsumowującego.

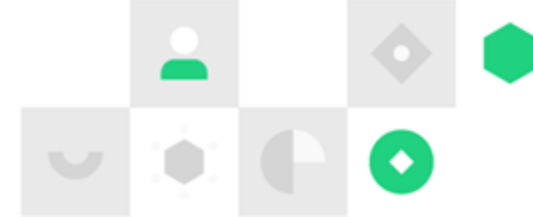
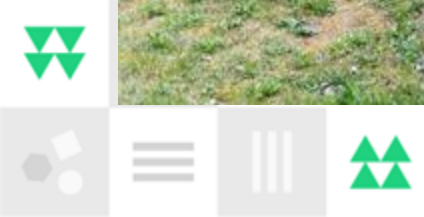

Chłopowo

Utworzenie miejsca spotkań mieszkańców Chłopowa poprzez budowę wiejskiej altany rekreacyjnej.

Przy udziale mieszkańców powstał projekt altany, uczestniczyli oni w jego budowie (pod nadzorem fachowców), impregnowali/malowali altanę, zadbali także o przeprowadzenie stosownych formalności.

W ramach przedsięwzięcia finansowano usługi tartaczne (przygotowanie materiału drzewnego), przygotowane (równanie) terenu ciężkim sprzętem itp.

Różańsko

Rewitalizacja infrastruktury rekreacyjnej wokół wiejskiego boiska poprzez wymianę ławek oraz budowę nowego paleniska na ognisko.

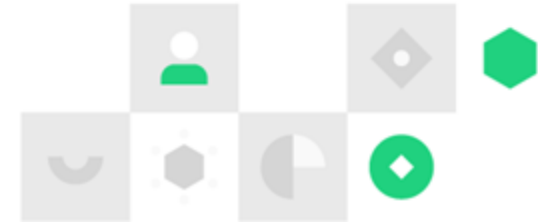
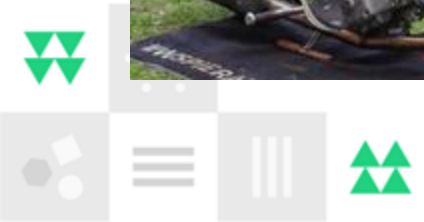
Wolontariusze usunęli stare i sfatygowane ławki oraz zamontowali 27 nowych, które uprzednio zaimpregnowali. Zamontowane zostały także 4 nowe kosze na śmieci. Obok boiska powstało nowe palenisko na ognisko, jako miejsce spotkań lokalnej społeczności.

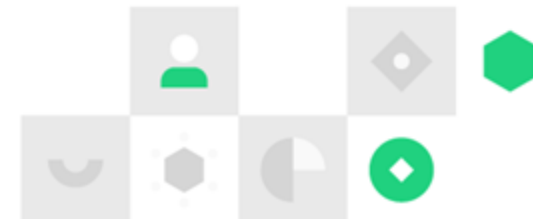
Wielki piknik aktywności

Różańsko, 12 sierpnia 2023

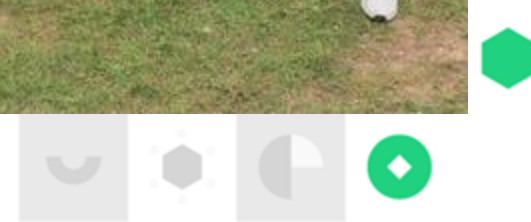

Promocja projektu

Promocja projektu

- opracowanie identyfikacji wizualnej projektu (projekty graficzne materiałów promocyjnych: plakaty, ulotki, roll-upy, pattern itp.)
- wykonanie roll-upów promocyjnych 100x200 cm (3 sztuki) wraz z dostawą
- druk plakatów promocyjnych (format A2 x 40 sztuk)
- druk ulotek promocyjnych (format A4 dwustronne x 400 szt.)
- opracowanie strony internetowej projektu z wersją mobilną
- utrzymanie domeny internetowej ideeprzezwi.es.pl
- kampania promocyjna projektu w mediach społecznościowych (promocja utworzonego fanpage w celu zbudowania społeczności)

Promocja projektu

Kwartalnik optymistyczny "IDEE przez wieś" (broszurka informacyjna dystrybuowana w wiejskich sklepach, bibliotekach, szkołach, świetlicach itp.), druk w nakładzie 300 szt. x 4 wydania

Ślady projektu

- 367 osób zaangażowanych w działania projektowe (w tym 49 wolontariuszy)
- kampania społeczna #IdeePrzezWieś - 9 reportaży video promujących zaangażowanie społeczne na rzecz dobra wspólnego (ponad 114 tys. wyświetleń na projektowym fanpage'u)
- 1200 rozprowadzonych egz. kwartalnika "IDEE przez wieś"
- 30 opracowanych artykułów merytorycznych nt. zaangażowania społecznego (bieżąco publikowane na stronie projektowej oraz projektowym fanpage)
- 35 prac pisemnych zgłoszonych w konkursie "Dlaczego warto angażować się społecznie"
- 15 artykułów sponsorowanych w lokalnych mediach internetowych
- 7 organizacji społecznych, dzięki udziałowi w projekcie, zaangażowało mieszkańców we wspólne działania na rzecz społeczności lokalnych: Koło Gospodyń Wiejskich w Różańsku, Koło Gospodyń Wiejskich w Chłopowie, Koło Chłopów Wiejskich w Różańsku, Ochotnicza Straż Pożarna w Różańsku, Ochotnicza Straż Pożarna w Rychnowie, Koło Gospodyń Wiejskich w Rychnowie, Klub Sportowy SOKÓŁ Różańsko

Wnioski z projektu

- Kluczowe znaczenie ma dobór skali i form interwencji
- Polityki lokalne warto formułować i wdrażać na możliwie niskim poziomie
- Lokalne społeczności uczą się od siebie – świadomie i nieświadomie
- Szczególne znaczenie w projektowaniu rozwoju ma praca dotycząca słabych ogniw
- Lokalna strategia to bardziej przymierze niż litera dokumentu

Dziękuję za uwagę

Sławomir Doburzyński
sdoburzynski@wp.pl

